

Mano Dievas ir
mano viskas

Lietuvos Pranciškoniskasis jaunimas
Pašaukimo gilinimas
2007-2008 ugdymo metai
VASARIS

BROLIO PRANCIŠKAUS LAIŠKAS VISIEMS TIKINTIESIEMS

Ne visi Pranciškaus laišakai pasiekė mus ir ne visi iš tų, kurie kartais priskiriami jam, yra autentiški. Tačiau tarp tų, kurie laikomi tikrai autentiškais, yra „Laiškas visiems tikintiesiems“. Vienas iš seniausių rankraščių pateikia jo paantraštę - „Ispėjimas ir raginimas“.

Šis laiškas yra nuoširdus kreipimasis į visus tikinčiuosius prašant siekti šventumo per malda, sakramentus, marinimąsi, teisingumą, labdarumą ir nusižeminimą; išlaikyti nuolatinę taiką ir ramybę atleidžiant priešams ir mylint juos; laikytis Kristaus įsakymų ir priesakų; garbinti Šventąją Eucharistiją; gyventi tikrai katalikišką gyvenimą visa jo pilnatve. Šis laiškas patraukia vaizdingu pasakojimu apie užkietėjusį neteisėtų gėrybių savininką paskutinėmis jo gyvenimo akimirkomis.

Negalime tiksliai nustatyti laiško parašymo datos. Tačiau laiško pradžioje Pranciškus pažymi, kad rašė jį sirgdamas ir neturėdamas jėgų pats keliauti pas žmones jų pamokyti: „Suprasdamas, kad dėl savo ligos ir silpnumo pats negaliu kiekvieno aplankyti...“

Tomas Celanietis pasakoja, kad Pranciškus dukart nesėkmingai bandė nuvykti į Rytus: pirmą kartą - „šeštaisiais savo atsivertimo metais“, o antrą - šiek tiek vėliau, „neilgai trukus“. Pirmą kartą, 1212 m. pabaigoje, jam sukliudė netikėtas vėjas, nunešęs laivą į Slavonijos kraštą. Antrą kartą jis buvo priverstas atsisakyti kelionės į Ispaniją dėl ligos. 1214 m. pabaigoje Pranciškus sugrįžo į Porciunkulę. Taigi kai kurie pamokslininkai tvirtina, kad „Laiškas visiems tikintiesiems“ parašytas kaip tik šios ligos metu.

Vis dėlto 1219 m. Pranciškus pagaliau nuvyko į Rytus. Jam teko stebėti, kaip musulmonai 1219 m. rugpjūčio 29 d. puola ir įveikia Damietą, o po šio mūšio sudarius laikinas paliaubas, jis pasimatė su sultonu Maliku ai Kamiliu ir skelbė jam Dievo žodį. Iš Egipto Pranciškus nuvyko į Siriją ir greičiausiai 1220 m. pabaigoje grįžo į Italiją. Paskui jis vėl smarkiai susirgo. Brolis Jordanas iš Giano savo „Metraštyje“ rašo, kad po kelionės Pranciškus buvo labai nusilpęs. Todėl kai kas priskiria šį laišką kaip tik šiam Pranciškaus gyvenimo metui, pridurdami, kad ir turiniu, ir forma jis gana panašus į Pirmąją regulą (1221).

Žinoma, Pranciškaus gyvenime buvo ir trečias sunkios ligos laikotarpis - kaip tik paskutiniai dveji metai: nuo stigmatizacijos 1224 m. iki mirties 1226 m. Gali būti, kad laiškas parašytas kaip tik tada, nes jis labai panašus į „Laišką visiems dvasininkams“, priskiriamą šiam paskutiniam gyvenimo tarpsniui, ir į 1226 m. Pranciškaus „Testamentą“. Tie keleri paskutiniai metai turbūt buvo vaisingiausi Pranciškaus kūryboje. Todėl teisingiausia būtų šį laišką ir datuoti paskutiniais gyvenimo metais.

„Laiškas visiems tikintiesiems“ buvo vadinamas gražiausiu ir gyviausiu, ryškiausiu iš visų Pranciškaus rašinių. Jame gausu ištraukų iš Šventojo Rašto, ypač iš tų vietų, kurios Pranciškui buvo labai brangios. Grakštesnis negu paprastai stilius leidžia manyti, kad laiškas buvo taisomas.

LAIŠKAS VISIEMS TIKINTIESIEMS

Visiems krikščionims, vienuoliams, dvasininkams ir pasauliečiams, vyrams ir moterims, kiekvienam, šiame pasaulyje gyvenančiam, brolis Pranciškus, jūsų tarnas ir valdinys, siunčia savo nuolankų sveikinimą, maldaudamas jums tikros dangiškos ramybės ir nuoširdžios meilės Dieve.

Aš esu visų tarnas, todėl turiu kiekvieną aplankyti ir padėti jam pažinti gaivius savo Viešpaties žodžius. Tačiau suprasdamas, kad dėl ligos ir silpnumo pats negaliu kiekvieno aplankyti, aš nusprendžiau pasiųsti jums laišką, skleidžiantį žinią mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus - Tėvo Žodžio - ir Šventosios Dvasios žodžiais, kurie yra „dvasia ir gyvenimas“ (Jn 6, 64).

Mūsų Viešpats Jėzus Kristus yra didis Tėvo Žodis, šventas ir pakylėtas. Apie Jo atėjimą Tėvas per arkangelą Gabrielių apreiškė garbingajai, malonės kupinai Mergelei Marijai, kurios iščiose jis gavo silpną žmogišką mūsų prigimtį. Jis buvo neaprėpiamai turtingas, ir vis dėlto tiek Jis, tiek Švenčiausioji Jo Motina pasirinko neturtą.

Artėjant kančios valandai, su savo mokiniais Jis šventė Velykas ir, imdamas duoną, „sukalbėjo

palaiminimą, laužė ir davė mokiniams, tardamas: „Imkite ir valgykite: tai yra mano kūnas“. Paskui, paėmęs taurę, sukalbėjo padėkos maldą ir davė jiems, tardamas: „Gerkite iš jos visi, nes tai yra mano kraujas, Sandoros kraujas, kuris už daugelį išliejamas nuo dėmės atleisti“ (Mt 26, 26-29). Ir taipgi meldė Tėvą: „Mano Tėve, jeigu įmanoma, teaplenkia mane Ši taurė“ (Mt 26, 39); ir jo prakaitas sruvo ant žemės lyg tiršti kraujo lašai (plg. Lk 22, 44). Tačiau jis nusilenkė savojo Tėvo valiai ir tarė: „Tėve, tebūnie tavo valia; ne kaip aš noriu, bet kaip tu“ (Mt 26, 42 ir 39). O Tėvo valia buvo tokia, kad jo švenčiausias ir šlovingiausias Sūnus, kurį jis atidavė mums ir kuris gimė dėl mūsų išganymo, paaukotų save patį kaip kruviną auką ant kryžiaus altoriaus. Ir ne dėl savęs paties, „per kurį visa yra atsiradę“ (Jn 1, 3), bet dėl mūsų nuodėmių, „palikdamas mums pavyzdį, kad mes eitume jo pėdomis“ (1 Pt 2, 21). Tokia yra Tėvo valia, kad mes visi būtume išgelbėti per jo Sūnų ir kad priimtume jį tyromis širdimis ir skaisčiais kūnais. Bet mažai kam rūpi priimti Jį ir būti Jo išgelbėtam, nors Jo „jungas švelnus“, o „našta lengva“ (Mt 11, 30).

Visi, kurie atsisako „paragauti ir pamatyti, koksai Viešpats geras“ (Ps 33, 9), ir kurie myli „tamsą labiau nei šviesą“ (Jn 3, 19), yra pražuvę. Juk jie atsisako laikytis Dievo įsakymų, ir apie juos pranašas kalba: „Tu papeikei prakeiktus išdidžiuosius, kurie nusigrėžė nuo Tavo įsakymų“ (Ps 118, 21). Kita vertus, tie, kurie myli Dievą, yra laimingi ir palaiminti. Jie daro taip, kaip mūsų Viešpats prisako Evangelijoje: „Mylėk Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visa siela ir visu protu“ ir „savo artimą kaip save patį“ (Mt 22, 37-39). Mes turime mylėti Dievą ir garbinti jį tyra širdimi ir protu, nes šito Jis labiausiai iš mūsų trokšta, kaip pats mums paaiškino: „Tikrieji garbintojai šlovins Tėvą dvasia ir tiesa“ (Jn 4, 23). „Jo garbintojai turi šlovinti jį dvasia ir tiesa“ (Jn 4, 24). Garbinkime Jį ir melskimės dieną ir naktį, tardami: „Tėve mūsų, kuris esi danguje“ (Mt 6, 9), nes turime „visuomet melstis ir nepaliauti“ (Lk 18, 1).

Be to, mes turėtume išpažinti visas savo nuodėmes kunigui ir priimti iš jo mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Kūną ir Kraują. Žmogus, kuris nevalgo jo Kūno ir negeria jo Kraujo, negali įeiti į Dievo karalystę (plg. Jn 6, 54). Tiktai valgyti ir gerti jis turi vertai, deramai, nes „kas valgo ir geria, to Kūno neišskirdamas, tas valgo ir geria sau pasmerkimą“ (1 Kor 11, 29). Taip būna, jei žmogus nesupranta, kuo skiriasi šis Kūnas nuo kito maisto.

Dar mes turime „duoti tikrų atsivertimo vaisių“ (Lk 3, 8) ir mylėti savo artimą kaip save patį. Kiekvienas, kuris nemylės savo artimo arba negali mylėti kaip paties savęs, turi bent jau daryti jam gera ir niekuo nepakenkti.

Tie, kuriems patikėta galia teisti kitus, tegu teisia gailėstingai, kad ir patys galėtų tikėtis Dievo gailėstingumo. „Teismas negailėstingas tam, kuris nevykdė gailėstingumo“ (Jok 2, 13). Mes turime būti geraširdžiai ir nusizeminę ir duoti išmaldą; visa tai apvalo mūsų sielas nuo nuodėmės paliktų plėnių. Mes netekome visko, ką palikome šiame pasaulyje, ir turime vien teisę į atpildą už savo gailėstingumą ir duotą išmaldą. Už tai mes gausime atlygį, pelnytą atpildą iš Dievo.

Taip pat mūsų pareiga - pasninkauti, vengti ydų ir nuodėmių, saikingai valgyti ir gerti ir būti katalikais. Dažnai lankymės bažnyčiose ir didžiai gerbkime kunigus, ne dėl jų pačių asmens - jie irgi gali būti nusidėjėliai, - bet dėl jų kilnios tarnystės. Juk jie vieninteliai gali dalyti mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus švenčiausiąjį Kūną ir Kraują. Tik jie atnašauja Jį aukodami ant altoriaus. Jie priima Jį ir dalija kitiems. Supraskime, kad niekas negali būti išgelbėtas kitaip, kaip tik per mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Kūną ir Kraują ir šventus Dievo žodžius. O būtent dvasininkai ir perteikia mums Jo žodžius, būtent jie dalija Švenčiausiąjį Sakramentą, ir jie vieninteliai turi tokią teisę, daugiau niekas.

Vienuoliams būtina stengtis dar labiau, vykdant kartu ir visas eilinio krikščionio pareigas, nes jie paliko pasaulį.

Mes turime bjaurėtis savo žemesniąja prigimtimi kaip ydų ir nuodėmių šaltiniu. Mūsų Viešpats sako Evangelijoje, kad iš žmogaus širdies išeina pikti sumanymai ir nuodėmės (plg. Mt 15, 18-19), ir moko mus: „Mylėkite savo priešus, darykite gera tiems, kurie jūsų nekenčia“ (Lk 6, 27). Mes esame įpareigoti tvarkyti savo gyvenimą pagal mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus priesakus ir patarimus, tad atsižadėkime savęs ir savo žemesniajai prigimčiai uždėkime klusnumo jungą; juk visi esame tai pasižadėję Dievui. Tačiau negali būti privalu

paklusti kitam, jei tai reiškia nuodėmę ar nusikaltimą.

Žmogus, įpareigotas valdyti ir laikomas vyresniuoju, tebūna iš visų mažiausias. Tegul tarnauja savo broliams ir taip kiekvieną užjaučia, kaip norėtų, kad tokioje padėtyje jį užjauštų kiti. Jeigu kuris iš jo brolių pultų nuodėmėn, tegu nepyksta, priešingai, tegu jį švelniai, kantriai ir nuolankiai pataiso ir padrąsina.

Ne mūsų dalia būti pasaulietiskai išmaningiems ir apsuksiams. Mes būkime tiesūs, kuklūs ir tyri. Neapkęskime savo žemosios prigimties kaip savo gėdos šaltinio, nes patys esame kalti, kad tapome apgailėtini ir visiškai sugedę, ne ką vertesni už kirminus, kaip mūsų Viešpats per pranašą mums sako: „Aš gi esu kirminas, o ne žmogus; pasityčiojimas ir žmonių atmata“ (Ps 21, 7). Nenorėkime vadovauti kitiems; mes esame tarnai, tad būkime „klusnūs kiekvienai žmonių valdžiai dėl Viešpaties“ (1 Pt 2, 13). Tie, kurie tai darys ir išters iki galo, turės Dievo dvasią; ji apsigyvens juose ir pasiliks, ir jie bus „savo dangiškojo Tėvo vaikai“ (Mt 5, 45), nes Jo darbus jie daro. Tai jie yra mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus nuotakos, broliai ir motinos. Žmogus tampa Jo nuotaka, kai jo ištikima siela per Šventąją Dvasią susivienija su Jėzumi Kristumi. Esame Jo broliai, kai vykdomė Jo dangiškojo Tėvo valią (Mt 12, 50). Ir esame Jo motinos, kai nuoširdžiai su meile įkurdiname Jį savo širdies ir sielos soste, turėdami gryną sąžinę, ir leidžiame Jam gimti, darydami gera. Tebūna tai kelrodis ir kitiems.

Kaip didinga, šventa ir nuostabu turėti dangiškąjį Tėvą! Kaip šventa, gražu ir miela turėti dangiškąjį Sužadėtinį! Koks šventas ir mylimas, malonus ir kuklus, teikiantis ramybę, džiaugsmą, mielas ir labiau už viską trokštamą dalyką turėti tokį Brolių, kuris guldė gyvybę už savo avis (plg. Jn 10, 15) ir meldė už mus savo Tėvą: Šventasis Tėve, išlaikyk ištikimus savo vardui visus, kuriuos esi man pavedęs. Tėve, visi, kuriuos tu davei man pasaulyje, buvo tavo, ir tu davei juos man. Tavo man patikėtus žodžius aš perdaviau jiems, o jie priėmė juos ir tikrai pažino, kad esu iš tavęs išėjęs, įtikėjo, kad tu esi mane siuntęs. Aš meldžiu už juos, ne už pasaulį: palaimink juos ir pašventink. Dėl jų aš pašventinu save, kad ir jie būtų pašventinti ir pasiektų tobulą vienybę, kad jie būtų viena, kaip esame mes. Tėve, aš noriu, kad tavo man pavestieji būtų su manimi ten, kur ir aš, kad jie pamatytų mano šlovę tavo karalystėje (plg. Jn 17, 6-24).

Visos būtybės, esančios danguje, žemėje ir jūrų gilybėse, tegul giria, garbina, šlovina ir laimina Dievą (plg. Apr 5, 13), kuris tiek daug mums davė, tiek gero padarė ir padarys. Jis mūsų galia ir stiprybė, ir tik Jis vienas yra geras (plg. Lk 18, 19), vienas visų aukščiausias, visagalis, nuostabiausias ir šlovingiausias; Jis vienas šventas ir vertas gyriaus ir šlovės per amžių amžius. Amen.

Visi, kurie atsisako atgailos ir mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Kūno ir Kraujo, yra akli, nes negali regėti tikrosios šviesos - mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus. Jie nuolaidžiauja savo ydoms bei nuodėmėms ir tenkina savo blogus įgeidžius bei troškimus, nesusimąstydami apie tai, ką yra pasižadėję.

Savo kūnu jie vergauja pasauliui ir žemesniajai prigimčiai, jos įgeidžiams, kupini šio pasaulio rūpesčių ir nerimasties. Savo dvasia jie yra velnio vergai. Jie buvo jo sukklaidinti ir tapo jo vaikais, atsidėjusiais daryti jo darbus. Jiems stinga dvasinio išvalgumo, nes juose negyvena Dievo Sūnus, o kaip tik Jis yra tikroji Tėvo išmintis. Tai apie tokius žmones sakoma Šventajame Rašte: „Tarsi apsvaigę, sakytum galvos nebetekę“ (Ps 106, 27). Jie galėtų aiškiai matyti ir turėtų puikiai suprasti, ką daro; jie sąmoningai suvokia darą blogai ir žino, kad praranda savo sielas.

Tad supraskite, akliedži, savo priešų - pasaulio, kūno ir velnio - sukklaidinti, puolusi mūsų prigimtis mėgsta nuodėmes ir nekenčia tarnauti Dievui. Ir taip yra dėl to, kad blogis ir nuodėmė išeina iš žmogaus širdies, kaip sakoma Evangelijoje. Juk jūs neturite nieko gero šiame pasaulyje ir nieko nesiekiate aname. Įsivaizduojate, jog mėgavimasis šio gyvenimo Beverčiais malonumais niekuomet nesibaigs, tačiau jūs klystate. Ateis diena ir valanda, tokia diena ir valanda, apie kurią jums nė mintis neateina į galvą ir apie

kurią nieko nežinote. Pirmiausia ištinke liga, tada prisiartina mirtis; draugai ir giminaičiai suleikia ir pataria mirštančiam žmogui: „Sutvarkyk savo reikalus“. Žmona ir vaikai, draugai ir giminės, visi atrodo gedintys. Apsidairęs jis mato juos raudančius. Ir jam kyla bloga paskata. Mintyse jis sau nusprendžia ir taria: „Štai aš atiduodu savo kūną ir sielą, ir viską, ką turiu, į jūsų rankas“. Iš tikrųjų žmogus, kuris taip padaro, yra pražuvęs, nes savo kūną ir sielą, ir viską, kas neapsaugota, atiduoda į tokias rankas. Dievas per savo pranašą mums sako: „Prakeiktas žmogus, kuris pasitiki žmogumi“ (Jer 7, 5). Paskui jie pakviečia kunigą. Šis ir klausia sergančio žmogaus: „Ar tu nori būti išrištas iš visų nuodėmių?“ Mirštantysis atsako: „Noriu“. - „O ar esi pasirengęs iš savo turto atlyginti nuostolius, kuriuos esi padaręs, visas apgavystes ir sukčiavimus, per kuriuos nukentėjo tavo draugai?“ - klausia jį kunigas. „Ne“, - atsako jis. Ir kunigas klausia: „Kodėl gi ne?“ - „Mat aš viską atidaviau savo giminėms ir draugams“, - atsako. Paskui jo balsas ima silpti, ir vargšas žmogus miršta nelaiminga mirtimi.

Mes visi turėtume suprasti, kad visai nesvarbu, kur ar kaip žmogus miršta; jeigu jis yra mirtinosios nuodėmės būsenoje ir neatgailauja, nors galėjo tai padaryti, bet nepadarė, velnias išplėšia jo sielą iš kūno su tokiu skausmu ir kančia, kad tai gali suprasti tik tas, kas tai patyrė. Jo talentas ir sugebėjimai, visos žinios ir išmintis, kuriuos jis laikė savo nuosavybe, iš jo atimama, tuo tarpu giminės ir draugai išsineša jo turtą ir dalijasi tarpu savęs. Paskui jie sako: „Tebūnie prakeikta jo siela; jis galėjo turėti daugiau ką mums palikti, bet neturėjo“. Ir kirminai vaišinas jo kūnu. Taip jis per šį trumpą gyvenimėlį praranda ir kūną, ir sielą ir keliauja į pragarą, kur jo kentėjimams nebus galo.

Vardan Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios. Amen.

Su meile, kuri yra Dievas (plg. Jn 4, 16), aš, brolis Pranciškus, mažiausias iš jūsų tarnų ir vertas bučiuoti tikrai jūsų kojas, prašau ir maldauju visų, kuriuos pasieks šis laiškas, išgirsti šiuos mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus žodžius nusižeminimo ir meilės dvasia, juos įgyvendinti ir tobulai jų laikytis. Tiems, kurie patys negali jų perskaityti, tegul dažnai juos skaito kiti, ir tebūna šie žodžiai visada jų mintyse, ištvėringai darant gera, nes šie žodžiai yra „dvasia ir gyvenimas“ (Jn 6, 64). Tie, kurie vengs tai daryti, turės paskutiniąją dieną už tai atsakyti priešais Kristaus teisėjo sostą. Ir telaimina Dievas Tėvas, Sūnus ir Šventoji Dvasia tuos, kurie šiuos žodžius priima, supranta ir perrašę siunčia kitiems, jeigu jie atkakliai ištvėrs taip iki galo (plg. Mt 10, 22).

„Pranciškus Asyžietis. Raštai“, Tauras, 1995.

